

פרק ו

סוכנים ויועצים

פרק זה סוקר את פעילות התיווך בענפי הביטוח השונים, המגמות במספר בעלי הרישיונות הפעילים, היקף העמלות של סוכנים וסוכנויות ביטוח והיעוץ הפנסיוני בתאגידים הבנקאיים. כמו כן, מוצגים נתונים על בחינות הרישוי של הסוכנים והיועצים ועל שיעורי ההצלחה בבחינות הנדרשות לקבלת רישיונות.

1. מספר בעלי רישיונות

1.1 יחידים

קיימים שלושה סוגי רישיונות ליחידים בענף הביטוח והפנסיה:

- סוכן ביטוח - בעל רישיון בענף אחד לפחות מבין ענפי ביטוח כללי, ימי או פנסיוני;
- סוכן שיווק פנסיוני (עובד גוף מוסדי);
- יועץ פנסיוני.

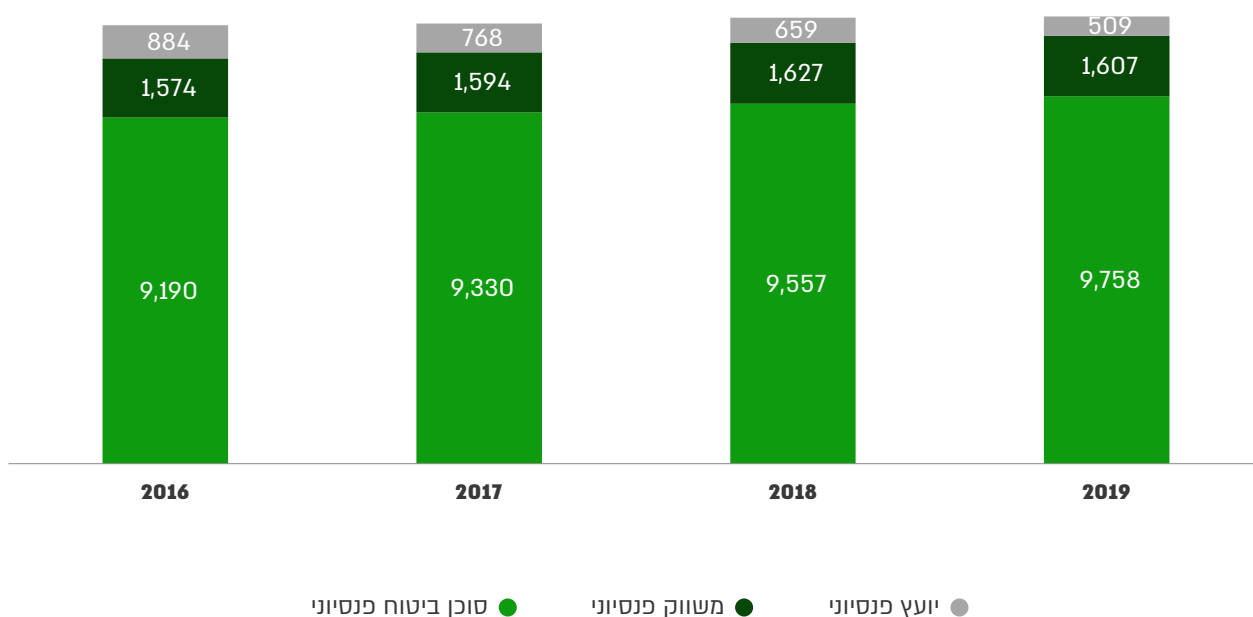
(רישוי) - בעלי רישיון¹ יחיד פעילים, 2016-2019

לוח ו-1

שינוי 2018-2019	שינוי 2017-2018	2019	2018	2017	2016	
0.3%	1.3%	11,872	11,839	11,689	11,645	פנסיוני
1.1%	0.3%	6,373	6,306	6,286	6,335	כללי
-1.2%	-1.0%	843	853	862	888	ימי
0.5%	0.9%	13,274	13,204	13,085	13,053	סה"כ בעלי רישיון

[מקור: נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון]

¹ בעלי רישיון - בעלי רישיון משולם בתוקף. סך בעלי הרישיון אינו שווה לסכום מספרם של בעלי הרישיונות בכל ענף וענף, כיוון שישנם בעלי רישיון המורשים לעסוק ביותר מענף אחד.

[מקור: עיבודי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לנתוני דוחות שנתיים של חברות ביטוח, על בסיס דוחי סולו של החברות]

² בעלי רישיון - בעלי רישיון משולם בתוקף.

2019		2018		2017		2016		ענף
שינוי %-ב	מספר סוכני התאגיד	שינוי %-ב	מספר סוכני התאגיד	שינוי %-ב	מספר סוכני התאגיד	שינוי %-ב	מספר סוכני התאגיד	
3.01%	1,471	2.37%	1,428	0.58%	1,395	5.08%	1,387	פנסיוני
1.54%	1,184	0.00%	1,166	-0.93%	1,166	4.53%	1,177	כללי
1.49%	1,088	-0.65%	1,072	-0.55%	1,079	4.03%	1,085	פנסיוני וכללי
-3.36%	259	-2.19%	268	-3.86%	274	-1.38%	285	ימי
2.92%	1,585	2.53%	1,540	0.33%	1,502	5.27%	1,497	סך הכל

[מקור: נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון]

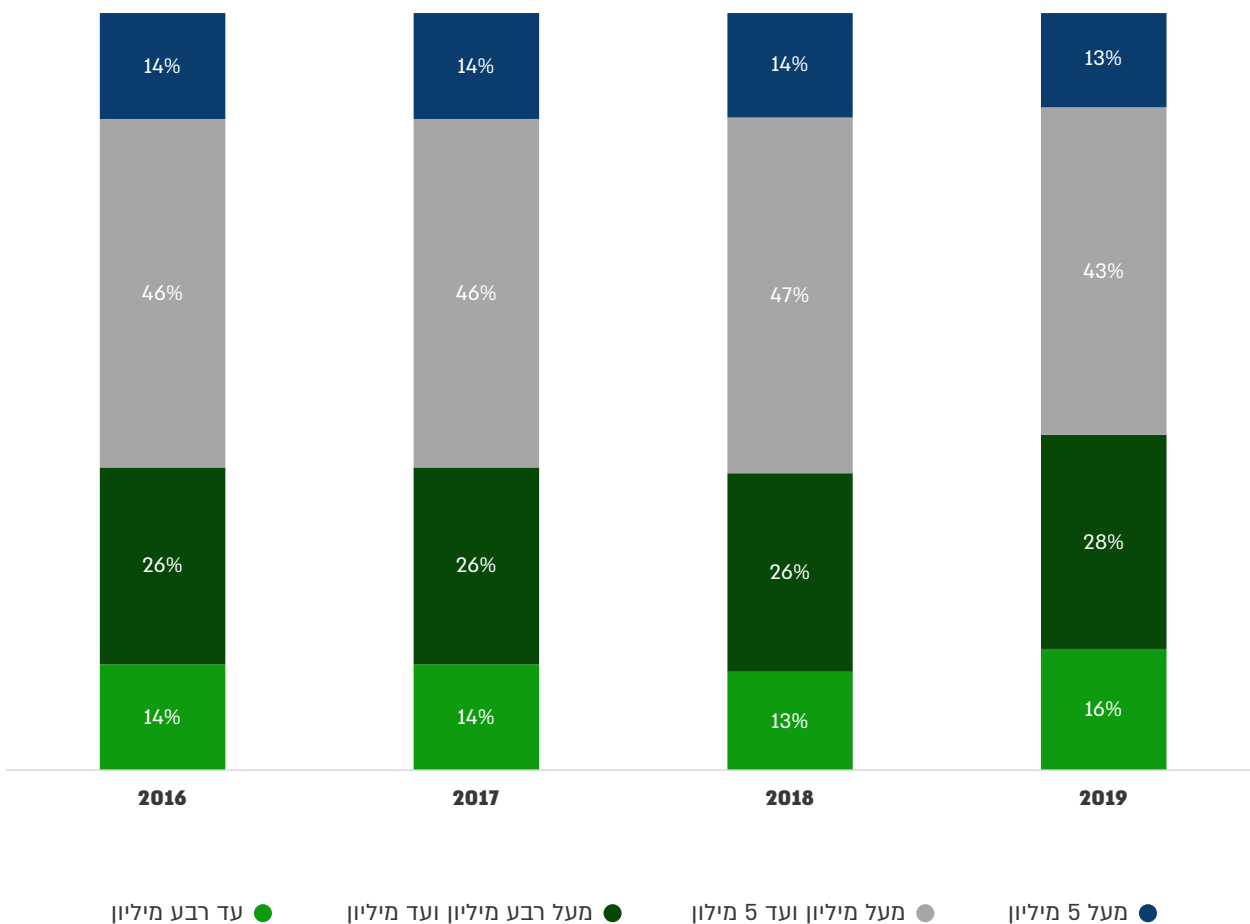
³ סוכני תאגיד - סוכנויות אשר להן רישיון משולם בתוקף; סך הסוכנויות אינו שווה לסכום מספרם של הסוכנויות בכל ענף וענף, כיוון שישנן סוכנויות המורשות לעסוק ביותר מענף אחד.

2. היקף העמלות של סוכני הביטוח - יחידים ותאגידיים

התפלגות הסוכנויות לפי סך העמלות⁴ בענפים פנסיוני וכללי, 2016-2019

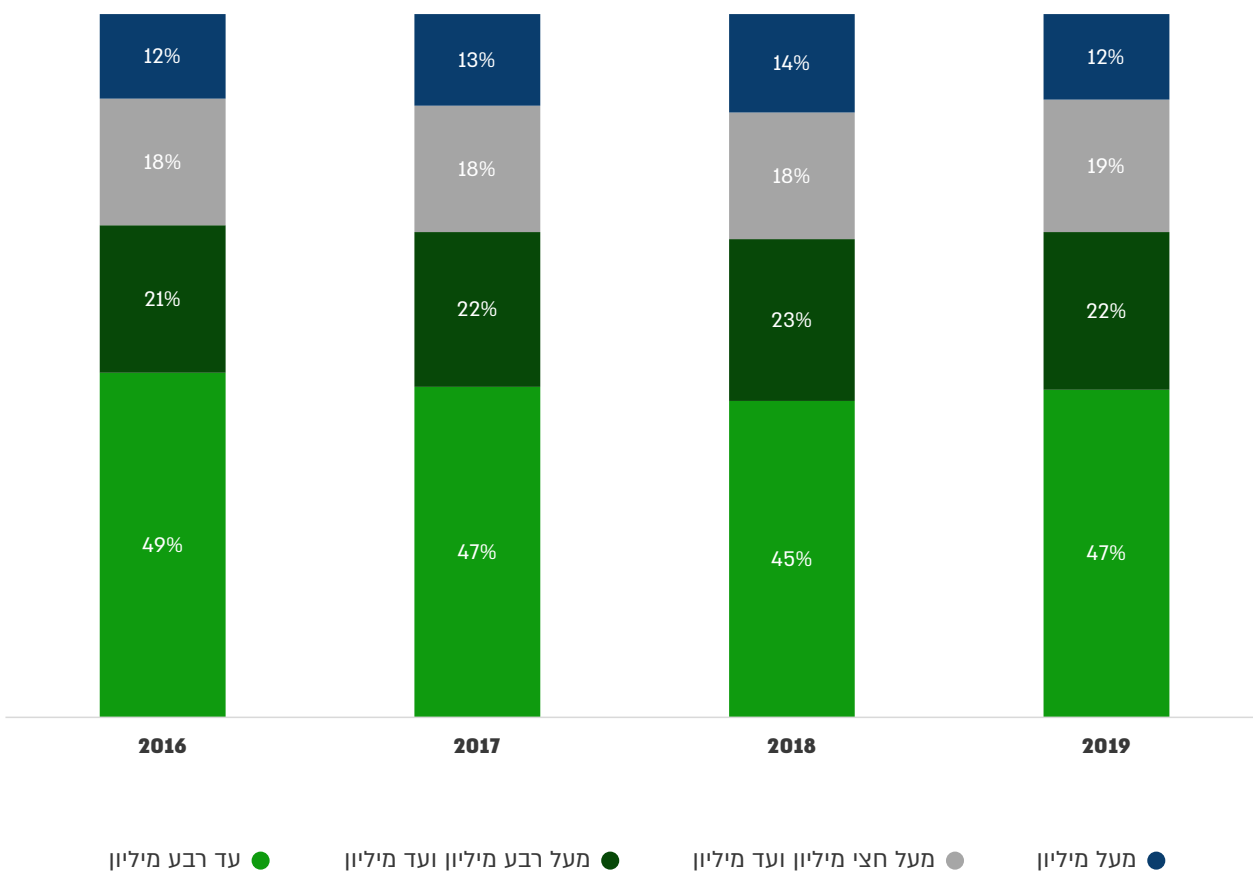
תרשים ו-2

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח]

⁴ ללא סוכנויות אשר דווח בגינת תשלום עמלות הנמוך מ-2,000 ₪ בחודש בממוצע.

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לדיווחי חברות הביטוח]

⁵ ללא סוכנים אשר דווח בגינם תשלום עמלות הנמוך מ-2,000 ₪ בחודש במוצע.

3. עמלות סוכנים וסוכנויות ביטוח

עמלות ששולמו לבעלי רישיון בחלוקה לענפים 2016-2019 (אלפי ₪)

לוח ו-3

שיעור השינוי 2018-2017	שיעור השינוי 2018-2019	2019	2018	2017	
7%	-4%	2,758,088	2,882,820	2,683,767	עמלות ביטוח חיים (כולל סיכון ללא היסכון וכולל פוליסות היסכון) תלונות בהן לא נמצא מקום להתערבות רשות שוק ההון
2%	1%	2,684,506	2,659,665	2,611,897	עמלות ביטוח כללי
11%	4%	2,533,527	2,433,923	2,187,320	עמלות ביטוח בריאות
3%	4%	1,420,053	1,365,463	1,320,569	עמלות גמל ופנסיה
6%	1%	9,396,175	9,341,871	8,803,552	סה"כ

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח]

נתח מסך עמלות 2019	שיעור השינוי 2018-2019	שיעור העמלות מהכרמיה לשנת 2018	שיעור העמלות מהכרמיה לשנת 2019	
15.79%	-3.29%	15.57%	15.06%	הפניקס ביטוח
5.04%	-3.44%	15.46%	14.93%	שומרה ביטוח
11.21%	5.30%	14.02%	14.76%	איילון ביטוח
12.07%	-3.58%	14.64%	14.11%	מנורה ביטוח
6.33%	1.32%	13.55%	13.73%	הכשרה ביטוח
11.80%	-1.44%	13.59%	13.39%	קבוצת כלל ביטוח
11.09%	-0.06%	12.78%	12.77%	מגדל ביטוח
15.84%	7.35%	11.48%	12.32%	הראל ביטוח
5.63%	1.00%	12.18%	12.30%	ש.שלמה ביטוח
2.07%	-0.80%	10.92%	10.83%	שירביט ביטוח
1.49%	-3.17%	8.96%	8.68%	ביטוח חקלאי
1.32%	1.63%	4.18%	4.25%	ביטוח AIG
0.05%	-73.02%	5.52%	1.49%	ליברה ביטוח
0.04%	180.76%	0.47%	1.31%	אשרא ביטוח
0.04%	4087.26%	0.02%	1.03%	ווישור ביטוח
0.20%	22.97%	0.21%	0.26%	ביטוח ישיר
0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	בססח ביטוח
100.00%	0.56%	11.67%	11.74%	סך הכל ביטוח

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לדיווחי חברות הביטוח]

נתח מסך עמלות 2019	שיעור השינוי 2018-2019	שיעור העמלות מהכרמיה לשנת 2018	שיעור העמלות מהכרמיה לשנת 2019	
14.84%	53.94%	18.37%	28.29%	כלל ביטוח
17.25%	-0.25%	27.19%	27.12%	מגדל ביטוח
10.82%	-5.84%	25.82%	24.31%	מנורה ביטוח
22.32%	-24.71%	23.03%	17.34%	הפניקס ביטוח
3.34%	7.30%	15.29%	16.41%	איילון ביטוח
31.34%	-7.88%	17.48%	16.10%	הראל ביטוח
0.08%	-16.39%	1.17%	0.98%	ביטוח AIG
0.00%	-8.71%	0.05%	0.05%	ביטוח ישיר
100.00%	-2.68%	19.66%	19.13%	סך הכל בריאות

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לדיווחי חברות הביטוח]

חברה	שיעור העמלות מהפרמיה לשנת 2019	שיעור העמלות מהפרמיה לשנת 2018	שיעור השינוי 2018-2019	נתח מסך עמלות 2019
הכשרה ביטוח	24.70%	21.15%	16.75%	4.89%
הראל ביטוח	11.20%	12.52%	-10.49%	25.65%
איילון ביטוח	10.89%	11.15%	-2.37%	2.87%
כלל ביטוח	9.69%	10.33%	-6.13%	21.21%
קבוצת מנורה	8.18%	9.09%	-9.99%	10.09%
הפניקס ביטוח	7.70%	8.14%	-5.51%	14.65%
מגדל ביטוח	5.77%	6.64%	-13.17%	20.59%
ביטוח AIG	0.64%	0.82%	-22.18%	0.03%
ביטוח חקלאי	28.53%	31.20%	-8.58%	0.03%
סך הכול ביטוח	8.47%	9.30%	-8.89%	100.00%

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדוחות השנתיים של חברות הביטוח]

חברה	סוכנויות	שיעור מסך הסוכנויות	סוכנים	שיעור מסך הסוכנים
הראל ביטוח	878	50.34%	2391	49.56%
הפניקס ביטוח	663	38.02%	1966	40.75%
מנורה ביטוח	628	36.01%	1849	38.33%
איילון ביטוח	578	33.14%	1090	22.60%
כלל ביטוח	567	32.51%	1251	25.93%
מגדל ביטוח	511	29.30%	1717	35.59%
הכשרה ביטוח	486	27.87%	1320	27.36%
שומרה ביטוח	448	25.69%	1081	22.41%
ש. שלמה ביטוח	369	21.16%	722	14.97%
שירביט ביטוח	194	11.12%	479	9.93%
ביטוח חקלאי	117	6.71%	191	3.96%
ביטוח AIG	91	5.22%	17	0.35%
ווישור ביטוח	6	0.34%	1	0.02%
ביטוח ישיר	4	0.23%	0	0.00%
ליברה ביטוח	2	0.11%	0	0.00%

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח]

⁶ השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות ביטוח עבד עם יותר מחברה אחת.

חברה	סוכנויות	שיעור מסך הסוכנויות	סוכנים	שיעור מסך הסוכנים
הראל ביטוח	1102	48.80%	3096	47.79%
כלל ביטוח	1044	46.24%	2155	33.27%
הפניקס ביטוח	974	43.14%	2657	41.02%
מנורה ביטוח	902	39.95%	2177	33.61%
איילון ביטוח	757	33.53%	1495	23.08%
מגדל ביטוח	747	33.08%	2814	43.44%
הכשרה ביטוח	424	18.78%	547	8.44%

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לדיווחי חברות הביטוח]

⁷ השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות ביטוח עבד עם יותר מחברה אחת.

חברה	מס' הסוכנויות	שיעור מסך הסוכנויות	מס' הסוכנים	שיעור מסך הסוכנים
הראל ביטוח	1,098	65.75%	4,372	53%
הפניקס ביטוח	1,027	61.50%	4,790	58.07%
כלל ביטוח	1,137	68.08%	4,258	51.62%
מגדל ביטוח	853	51.08%	5,148	62.41%
מנורה ביטוח	1,003	60.06%	4,654	56.42%
הכשרה ביטוח	728	43.59%	2,033	24.65%
איילון ביטוח	987	59.1%	2,755	33.39%
AIG ביטוח	8	0.48%	3	0.04%
ביטוח חקלאי	5	0.30%	11	0.13%
ביטוח ישיר	1	0.06%	0	0%

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לדיווחי חברות הביטוח]

⁸ השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות מנהלות ולא מכלל השוק.

שיעור מסך הסוכנים	מס' הסוכנים	שיעור מסך הסוכנויות	מס' הסוכנויות	חברה
55.54%	3,049	69.66%	969	הראל ביטוח
46.92%	2,576	60.68%	844	הפניקס אקסלנס
48.21%	2,647	66.93%	931	כלל ביטוח
57.21%	3,141	73.26%	1,019	מגדל ביטוח
46.12%	2,532	61.75%	859	מנורה ביטוח
39.11%	2,147	47.74%	664	אלטשולר שחם
21.07%	1,157	36.95%	514	מיטב דש
18.12%	995	32.21%	448	פסגות
9.47%	520	18.69%	260	ילין לפידות
7.94%	436	19.95%	208	הלמן אלדובי
4.50%	247	11.21%	156	אנליסט
1.53%	84	4.46%	62	אינפיניטי

[מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לדיווחי חברות הביטוח]

⁹ חברות אלה מהוות מדגם של 12 החברות שעבדו עם המספר הגבוה ביותר של סוכנים וסוכנויות.

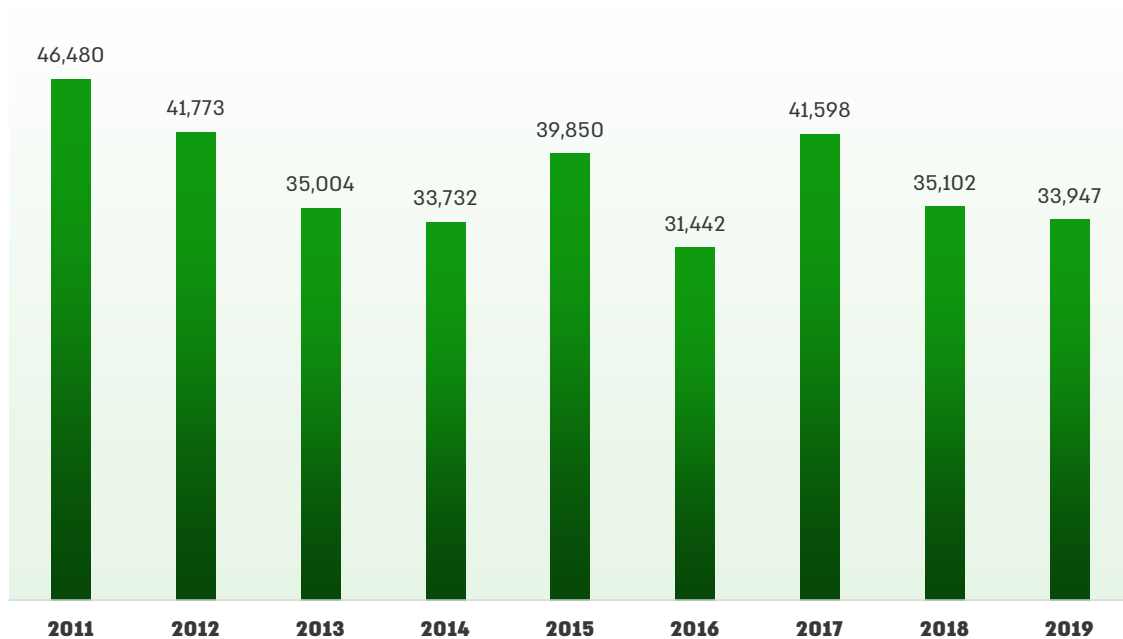
4. הייעוץ הפנסיוני בתאגידים הבנקאיים

בשנת 2019 פעלו התאגידים הבנקאיים בעלי הרישיון לייעוץ פנסיוני באמצעות 134 יועצים פנסיוניים ב-342 סניפים ברחבי הארץ, שהם כ-39% מסך הסניפים הפעילים בבנקים אלו. באותה השנה יעצו הבנקים ל-33,947 לקוחות חדשים, וכן יעצו לכלל לקוחותיהם לגבי נכסים בהיקף כולל של 21.38 מיליארד ש"ח.

מתחילת הפעלת הייעוץ הפנסיוני במערכת הבנקאית ועד סוף שנת 2019, יעצו התאגידים הבנקאיים ל-450,242 לקוחות, בקשר לנכסים בסכום כולל של 202.62 מיליארד ש"ח (נכון לסוף שנת 2019).

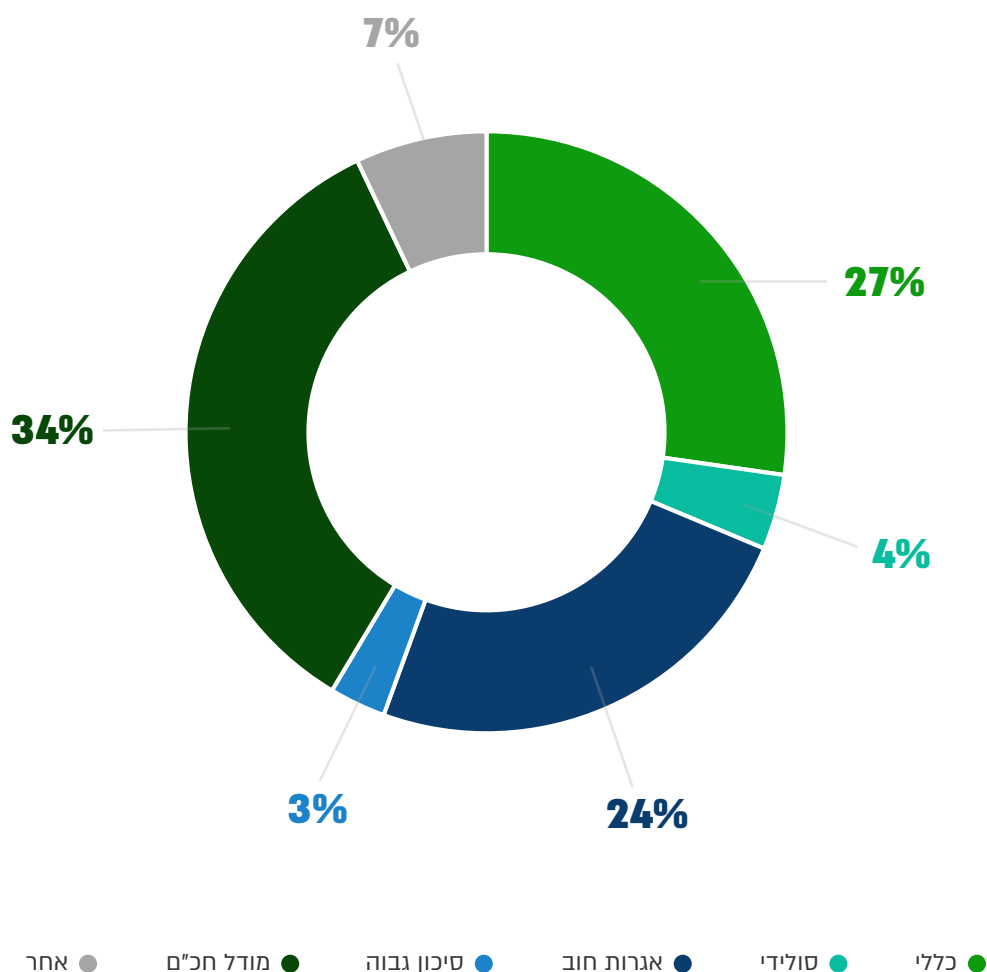
מספר לקוחות חדשים שקיבלו ייעוץ פנסיוני בתאגידים בנקאיים בעלי רישיון יועץ פנסיוני תאגיד, 2019-2011

תרשים ו-4

[מקור: עיבודי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לדיווחי התאגידים הבנקאיים]

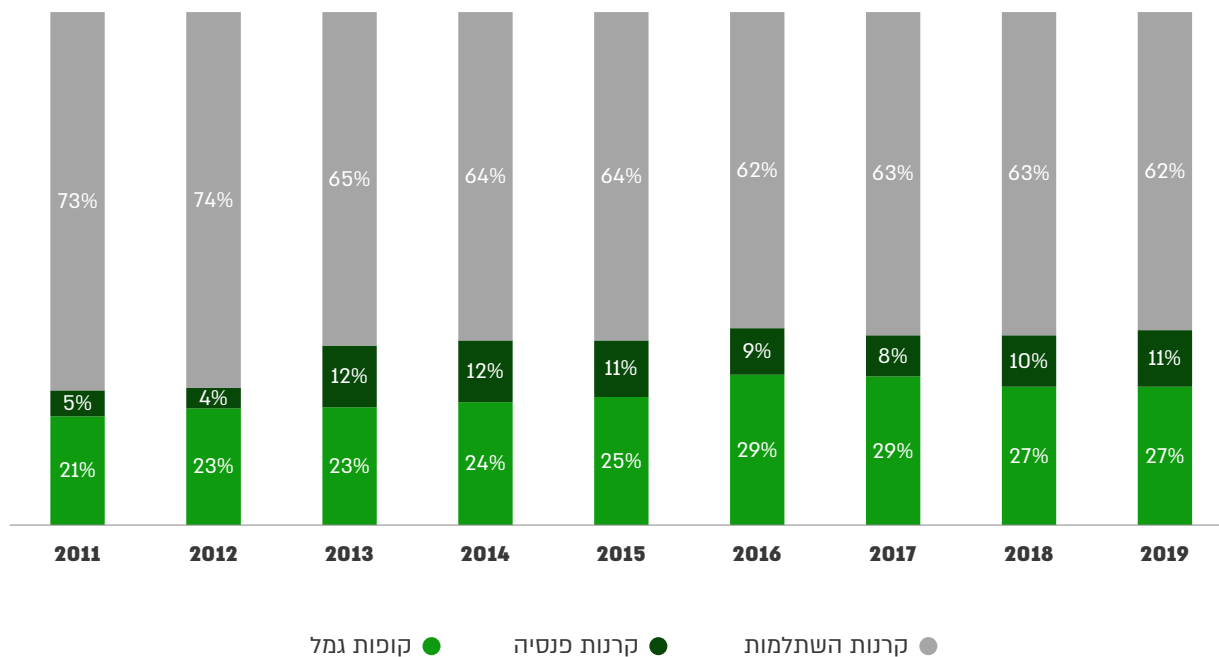
מסלולים בסיכון גבוה הינם מסלולי השקעה במניות, במט"ח, בהשקעות בחו"ל ובהשקעות לטווח ארוך. מסלולים סולידיים הינם מסלולי השקעה שקליים, צמודי מדד או כאלה המתמחים בהשקעה באגרות חוב ממשלתיות או בהשקעות לטווח הקצר. מסלול השקעה כללי כולל את המסלולים הלכתי וישראלי. מסלולי מודל חכ"ם הינם מסלולי קוהרנטיות או מדרגות. מסלול השקעה כללי מהווה כ-27% מהנכסים המיועצים, והוא נמוך ביחס לשיעורו בקרב כלל אוכלוסיית החוסכים המהווה כ-65% מתוך סך הכספים במוצרי הגמל והפנסיה.

[מקור: עיבודי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי התאגידים הבנקאיים]

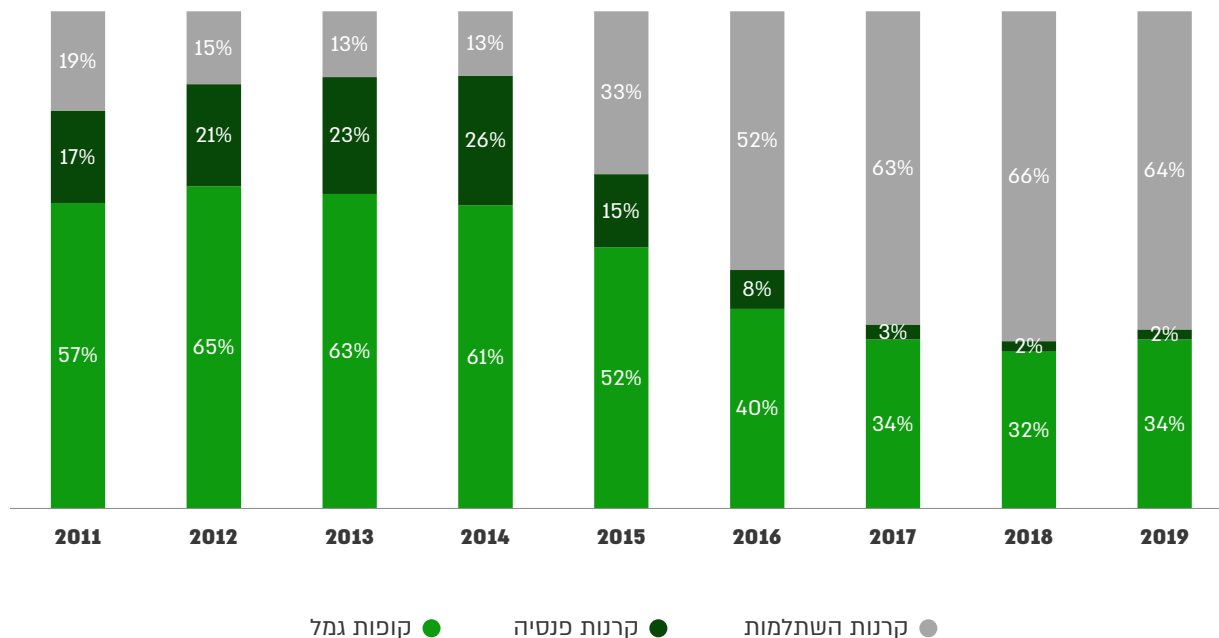
תרשים ו-6

התפלגות נכסים מיועצים של לקוחות תאגידים בנקאיים בעלי רישיון יועץ פנסיוני תאגיד, לפי מוצרים, 2011-2019

תרשים ו-7

התפלגות מוצרים פנסיוניים חדשים בקרב לקוחות מיועצים של תאגידים בנקאיים בעלי רישיון יועץ פנסיוני תאגיד, 2011-2019

[מקור: עיבודי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לדיווחי התאגידים הבנקאיים]

5. בחינות הרישוי של הסוכנים והיועצים

תהליך הרישוי של בעלי רישיון כולל עמידה בבחינות שונות, בהתאם לענפי הרישיון המבוקש, והתמחות של חצי שנה אצל בעל רישיון המורשה לאמן מבקשי רישיון. הבחינות נערכות על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון ועל ידי הרשות לניירות ערך.

לוח 9-1 חובותיו של מבקש רישיון

סוג רישיון	ענף	בחינות יסודות	התמחות	בחינות גמר
סוכן ביטוח	כללי	יסודות הביטוח; יסודות ייעוץ השקעות (רשות ני"ע)	6 חודשים	גמר רכוש; גמר תאונות
	ימי			גמר ימי
	פנסיוני			גמר פנסיוני
	סוכן שיווק פנסיוני			מקצועית א' (הרשות לניירות ערך)
יועץ פנסיוני				

[מקור: נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון]

לוח 10-1 מספר הנבחנים ושיעור ההצלחה בבחינות הרישוי, לפי ענפים, 2016-2019

נושא הבחינה	2016		2017		2018		2019	
	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה
יסודות הביטוח	1,982	49%	1,844	60%	1,607	58%	1,749	62%
פנסיוני	1,234	60%	1,199	62%	886	58%	1,117	43%
רכוש - כללי	398	60%	396	61%	348	55%	431	65%
תאונות - כללי	364	59%	383	75%	345	61%	371	64%
ימי	26	65%	26	23%	38	66%	23	70%
סה"כ	4,004		3,848		3,224		3,691	

[מקור: נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון]